Nära vård i Region Västerbotten 2022

Återredovisning till Socialstyrelsen
Nytänkande ledning och styrning
Beslut om färdplan nära vård i Västerbotten

Gunilla N Larsson och Anna Wallgren

VÄSTERBOTTEN 2030
Hälso- och sjukvård

Forskning	Partnerskap	Hållbarhet
Kunskap och kompetens	Ledarskap och medarbetarskap	Arbetssätt och flöden

NÄRA VÅRD

SJUKHUS
HUVUDCENTRÅ
FRÅN FOKUS PÅ ORGANISATION
- TILL FOKUS PÅ PERSON OCH RELATION
FRÅN ISOLERADE VÅRD OCH OMSORGSINSATSER
- TILL SAMORDNING UTIFRÅN PERSONENS FOKUS
SKOLA
FRÅN REAKTIV
- TILL PROAKTIV OCH HÄLSOFRÄMJANDE
FRÅN INVÅNARE OCH PATIENTER SOM PASSIVA MOTTAGARE
- TILL AKTIV MEDSKAPARE

Överenskommelse mellan staten och regioner, kommuner med följande utvecklingsområden:

- Utvecklingen av den nära vården med primärvården som nav

  Goda förutsättningar för vårdens medarbetare

  Insatser inom ramen för Vision e-hälsa 2025

  Förstärkning av ambulanssjukvården

Framgångsfaktorer

Personcentrering

Samverkan

Verksamhetsutveckling genom digitalisering

Utveckling av egenvård, inte minst för personer med kroniska sjukdomar

Kompetensförsörjning där förmågan att arbeta över traditionella gränser, proaktivt och hälsofrämjande, ingår

Ett personcentrerat förhållningssätt

Några exempel:

Ökad delaktighet för den enskilde och trygg hemgång genom samverkan vid utskrivning från slutenvård

Projekt - Samordningsteam för mångbesökare vid akuten

Ny bred överenskommelse för att bättre motsvara barn och ungas behov vid psykisk ohälsa, inkluderar skola och socialtjänst.

Insatser i glesbygd

Några exempel:

Planering för gemensam vård-och omsorgsbyggnad och verksamhet

Samarbetsteam i varje kommun mellan kommunen och sjukstugorna.

Test av digital teknik och egenmonitorering i kommuner i södra Lappland

Kontinuitet, delaktighet och samverkan

I fler verksamheter än tidigare pågår arbete med att skapa förutsättningar att erbjuda fast vårdkontakt med samordningsansvar

Samordnad individuell planering används allt oftare och former för patientkontrakt testas. Patientens medverkan behöver öka.

Nuvarande system för vårddokumentation gör det svårt att införa patientkontrakt

Hälsofrämjande, rehabiliterande och habiliterande arbetssätt

En ny gemensam hjälpmedelsstrategi i länet är beslutad i länssamverkan

Seniortorg eller motsvarande mötesplatser finns i flera kommuner med syfte att nå äldre med förslag på aktiviteter, träning, digital teknik med mera.

Anpassade arbetssätt vid hälsoundersökning(VHU) för personer som bor i särskilt boende enligt LSS har ökat antal som genomfört VHU (projekt)

Ändamålsenligt resursnyttjande

Samarbete mellan medicin/geriatrik och primärvård genom läkarmedverkan i kommunal äldreomsorg

Digitala läkarbesök i större omfattning än tidigare inom primärvården och i samarbete med mobila team

Postcovidmottagning i samverkan mellan vårdnivåer – infektionsklinik och primärvård

Förbättrad tillgänglighet i primärvården- några exempel

Kontaktcenter barn och unga

Digital ungdomsmottagning

PRIMO breddinfört – team för omhändertagande av vuxna personer inom LSS-målgrupper

Beställningens betydelse

Samverkan mellan regionen och länets kommuner
Nytänkande styrning i de tre länsdelarna – med utgångspunkt från fallstudierna

Umeå länsdel

Gemensamt mobilt samverkanssystem för att bemöta kroniskt och periodvis sviktande sjuka inom hemsjukvården (inklusive proaktiva arbetssätt för riskgrupper)

Skellefteå länsdel

Framtidssäkra och realisera potential för innovationskapacitet inom ett gemensamt ”ledningssystem” för hälso- och sjukvården och omsorgen

Södra Lapplands länsdel

Styrning och ledning byggs upp utifrån optimala samverkanskedjor för individer med behov av insatser från båda huvudmännen – för att utveckla bästa effekt utifrån glesbygdens förutsättningar och resurser

Nytänkande styrning för den nära vården

- samägt mobilt samverkanssystem i Umeå länsdel

Nytänkande styrning för den nära vården – mobilt samverkanssystem i Umeå länsdel

Nytänkande styrning för den nära vården
Mobilt verksamhetssystem – arbetsplan för Umeå länsdel

OKTOBER | NOVEMBER | DECEMBER | JANUARI

NULÄGE

- Dokumentstudier befintliga vårduppdra av relevans
- Intervjuer nyckelpersoner
- Summering av nuläg

Arbetsmöte

Styrgrupp x 2

Arbetsgrupp
Region och kommunerna

Läkare, Sjuksköterskor, Arbets- och fysioterapeut, bistånd, MAS, MAR, chefer, IT-folk
Primärvård, sjukhusvård, ambulans, akuten

Arbetsmöte x 2

Arbetsmöte x 2

Dialogmöte

Styrgrupp

ONSEKVENSANALY S

alys av konsekvenser för rduppdrag och styrning mmering av inriktning och n för genomförande

Arbetsmöte

Styrgrupp

PROCESS FÖR ATT KLARGÖRA INRIKTNING AV MOBILT VERKSAMHETSSYSTEM

PROCESS FÖR ATT FÖRANKRA INRIKTNING AV MOBILT VERKSAMHETSSYSTEM

Nytänkande styrning för den nära vården
Mobilt verksamhetssystem – arbetsplan för Umeå länsdel

OKTOBER

NULÄGE

- Dokumentstudier befintliga vårduppdrag av relevans
- Intervjuer
- nyckelpersoner
- Summering av nuläge

Arbetsmöte

Styrgrupp x 2

NOVEMBER

MÅLGRUPP

- Kartläggning målgrupper inom befintliga team
- Kartläggning målgrupper utanför befintliga team
- Målgruppssegmentering
- Behovsanalys
- Framtagande av personas
- Nyttoanalys samverkan över verksamhetsgränser

Arbetsmöte x 2

DECEMBER

DESIGN

- Skiss över mobilt vårdsystem
- Beskrivning av mobila teamlösningar som möter behov
- Nyttoanalys samverkan över verksamhetsgränser

Arbetsmöte x 2

Dialogmöte

Styrgrupp

JANUARI

KONSEKVENSANALYS

- Analys av konsekvenser för vårduppdrag och styrning
- Summering av inriktning och plan för genomförande

Arbetsmöte

Styrgrupp

PROCESS FÖR ATT KLARGÖRA INRIKTNING AV MOBILT VERKSAMHETSSYSTEM

PROCESS FÖR ATT FÖRANKRA INRIKTNING AV MOBILT VERKSAMHETSSYSTEM

Styrande principer för det mobila samverkanssystemet

Personcentrering

Med ökat fokus på personens/patientens helhetsbehov möjliggörs gränsöverskridande planering och samverkan i det löpande vård- och omsorgsarbetet

Kontinuitet

Kontinuitet skapas genom mobila arbetssätt, organiserade utifrån helhetsbehov, vilket möjliggör en obruten samverkan som tar bort ”mellanrummen”

Äkta team-samverkan

Äkta teamsamverkan blir en hävstång för kvalitet och god resurs-användning när samverkansidentiteten bygger på behov/person istället för organisation/profession

Effektivitet

Effektivitet uppstår när direkta samverkansformer möjliggör att varje medarbetare kan arbeta utifrån toppen av sin kompetens med ömsesidig nytta och effektivitet för varje utförarverksamhet

Målgrupper i samverkanssystemet

Ett samarbete mellan kommunerna
i Västerbotten och Region Västerbotten

Nära vård 2030

Umåderegionens styrgrupp bjuder in till

Workshop mobilt verksamhetssystem

- dina erfarenheter och kunskaper är viktiga!

Torsdag 8 december kl. 09.00 till 15.00
Konferensen på Nolia, Umeå

Ett mobilt verksamhetssystem som samverkar optimalt i den gemensamma hälso- och sjukvården, vården och omsorgen inom Umeå länsdel i Västerbotten – hur kan det se ut?

Personer som kan ha behov av insatser från såväl sjukhus, primärvård som kommunal hälso- och sjukvård och omsorg har mycket att vinna på en ännu bättre samverkan inom vård- och omsorgssystemet.

I samverkansområdet Umeå länsdel, finns idag flera olika mobila team. Teamen utgör viktiga grunder för hur samverkan kan ske i former som är ännu mer personcentrerad och effektiva.

- Hur kan vi använda dessa kunskaper och resurser om mobila arbetssätt för att utveckla personcentrering och samverkan till ännu högre nivåer?

Vi bjuder därför in till en workshop som involverar hela vård- och omsorgssystemet och kommer att utgå från de målgrupper som har särskild nytta av mobila arbetssätt.

Vi kommer att resonera kring hur målgruppernas behov kan bemötas optimalt när vi tänker fritt och obundet, och vad detta kan ge oss för idéer om en fortsatt inriktning för nytänkande mobila arbetssätt. - Hur kan samverkansmöjligheterna tas till vara på ett sätt som skapar nytta för alla inblandade aktörer.

Varmt välkommen att delta i denna breda dialog där Governo (Dag Norén m.fl.) vägleder oss. Då dagen bygger på ett stegvis lärande utifrån diskussionerna ser vi helst att du kan delta under hela mötestiden.

Vi bjuder på för- och eftermiddagsfika. Lunch finns att köpa i restaurang inom konferensområdet för de som vill.

Anmälan sker senast 1 december 2022 xxx. Begränsat antal platser och fördelningen sker mellan region och kommuner samt invånare-/medarbetare-/chefer/politisk medverkan. Plats meddelas 2 december.

Vid frågor, kontakta **Petra Henriksson** eller **Anna Wallgren**

Målgruppernas behov bemöts av olika vårdlösningar för att utnyttja systemets fulla kapacitet

GEMENSAM LEDNING

- Utgångspunkten är ett "samägt" mobilt samverkanssystem
- Gränsöverskridande ledningsgrupp kommun/primärvård/sjukhus
- Styrande principer som säkrar ömsesidiga nyttor
- Kontinuerlig uppföljning av bibehållen samverkansbalans

Vårdlösning för mest sjuka och periodvis sviktande

- För att möta målgruppernas behov föreslås en vårdlösning med ett **mobilt team för hälso- och sjukvård i hemmet** där resurser från regionens hälso- och sjukvård tillsammans med den kommunala hemsjukvården arbetar för en stabil och trygg situation i hemmet – i praktiken en gemensam hälso- och sjukvård i hemmet.
- Teamets kärna utgörs av följande kompetenser:
  - Specialistsjuksköterskarresurser i allmänmedicin och geriatrik
  - Sjuksköterskor
  - Arbetsterapeut
  - Fysioterapeut
  - Dietist
  - Kurator
  - Medicinsk sekreterare (samordningsfunktion)
- Teamet har nära samarbete med biståndsbedömare och hemtjänstpersonal, samt farmaceuter och övriga resurser inom regionens hälso- och sjukvård.
- Teamet har tillgång till särskilt avdelat konsultativt stöd från följande specialistkliniker:
  - Psykiatri – äldrepsykiatri
  - Palliativ medicin
  - Infektion
  - Internmedicin
  - Övriga specialistkliniker återstår att definiera

Vårdlösning för riskgrupper

- För att möta målgruppens behov föreslås en vårdlösning där en **fast vårdkontakt** har en tydlig roll i planering och kontakter med sjukvården och sociala insatser (biståndsbedömda och "öppna" insatser) för respektive individ.
- Den fasta vårdkontakten finns vanligen på hälsocentralen. Beroende på behov kan den fasta vårdkontakten utgöras av olika professioner.
- Den fasta vårdkontakten utverkar en plan i samverkan med individen med fokus på olika insatser som kan bidra med ett hälsofrämjande och proaktivt anslag.
- Den fasta vårdkontakten måste förses med mandat att skapa ett nätverk av olika insatser som möter behovet hos individen.
- Vårdlösningen med den fasta vårdkontakten ska ingå som en funktion inom det mobila samverkanssystemet då den med proaktiva insatser bidrar till att förhindra eskalering i behov av insatser från mobila teamen och bistår med liknande personcentrerade arbetssätt med att knyta rätt insatser till varje aktuell individ.

2023 – Beslut

Från teori → Praktik

Från plan för genomförande - till etableringsfas

- Fortsatt arbete – konkretisering

AKTUELLA ARBETSUPPGIFTER

- Målgrupper och behov
- Bemanning och kapacitet
- Gemensam ledning
- Vårduppdrag och styrning
- Etablering/driftsättning
- Uppföljning och förbättringsarbete

De aktuella arbetsgrupperna genomförde sitt första arbetsmöte 16 mars

Mobilt samverkanssystem i Umeå länsdel
Tidplan för 2023

MARS-MAJ/JUNI | **JUNI-OKTOBER** | **OKTOBER-DECEMBER**

SÄTTA GRU … OTTEST

Start mars 2023

Två små effektiva - Arbetsgrupper
Region och kommunerna

FRÅN INRIKTNING … LERING TILL TEST
FÖR GENOM … TVÄRDERING

ARBETSGRUPP 1:
MAS, Läkare, Bistånd, arb…
sjuksköterska mfl
MÅLGRUPPER & BEHOV…
- Förtydliga målgruppers…

BEMANNING & KAPACITE…
- Dimensionering i kapac… inom länsdelen

ARBETSGRUPP 2:
Verksamhetschef, avdelningschef/enhetschef, Bitr VC ÄC region/kommun
GEMENSAM LEDNING
- Ledningsrepresentation/struktur och ledningssystem

- Konkret driftsplan och utbildningar
- Utveckling av etappmål

GEMENSAM LEDNING
- Operativa ledningsstrukturer

UPPFÖLJNING & FÖRBÄTTRINGSARBETE
- Plan för systematiskt förbättringsarbete
- Plan för följeutvärdering och feedback

…RIFTSSÄTTNING
…i operativ drift

…ÖRBÄTTRINGSARBETE
…ering:
…rspektiv
…arperspektiv
- Effekt/Effektivitetsperspektiv
- Samverkansnytta
- Ledningsfrågor
- Övrigt

- Plattform för systematiskt förbättrings-arbete

MÅNATLIG RAPPORTERING PROJEKTMEDLEMMAR, STYRGRUPP OCH ÖVRIGA INTRESSENTER

KOMMUNIKATION OCH ÅTERKOPPLING

Mobilt samverkanssystem i Umeå länsdel
Tidplan för 2023

MARS-MAJ/JUNI

SÄTTA GRUNDERNA

FRÅN INRIKTNING TILL GRUNDER FÖR GENOMFÖRANDE

ARBETSGRUPP 1:
MAS, Läkare, Bistånd, arbetsterapeut, sjuksköterska mfl

MÅLGRUPPER & BEHOV
- Förtydliga målgruppers bestämning och antal

BEMANNING & KAPACITET
- Dimensionering i kapacitet och bemanning inom länsdelen

ARBETSGRUPP 2:
Verksamhetschef, avdelningschef/enhetschef, Bitr VC ÄC region/kommun

GEMENSAM LEDNING
- Ledningsrepresentation/struktur och ledningssystem

JUNI-OKTOBER

LANSERING

FRÅN GRUNDER TILL OPERATIV ETABLERING

BEMANNING & KAPACITET
- ”Geografisk” anpassning och likvärdigt utbud
- Utrustning, lokaler och dokumentationsdelning

ETABLERING & DRIFTSSÄTTNING
- Konkret driftsplan och utbildningar
- Utveckling av etappmål

GEMENSAM LEDNING
- Operativa ledningsstrukturer

UPPFÖLJNING & FÖRBÄTTRINGSARBETE
- Plan för systematiskt förbättringsarbete
- Plan för följeutvärdering och feedback

OKTOBER-DECEMBER

PILOTTEST

FRÅN ETABLERING TILL TEST OCH UTVÄRDERING

ETABLERING & DRIFTSSÄTTNING
- Pilotverksamhet i operativ drift

UPPFÖLJNING & FÖRBÄTTRINGSARBETE
- Löpande utvärdering:
  - Patientperspektiv
  - Medarbetarperspektiv
  - Effekt/Effektivitetsperspektiv
  - Samverkansnytta
  - Ledningsfrågor
  - Övrigt
- Plattform för systematiskt förbättrings-arbete

MÅNATLIG RAPPORTERING PROJEKTMEDLEMMAR, STYRGRUPP OCH ÖVRIGA INTRESSENTER

KOMMUNIKATION OCH ÅTERKOPPLING

- **Arbetsgruppen** Målgrupper & behov/Bemanning & kapacitet

- Två helt olika behov kranskommunerna och Umeå kommun

KRANSKOMMUNERNA
Mer välfungerande primärvård

Önskar främst mobilt stöd från sjukhuskopplad specialistvård för att utveckla ”nästa nivå” för en god hälso- och sjukvård i hemmet

Behov av
- **Stöd från specialistkompetens**
- **Utbildning/handledning**

UMEÅ KOMMUN
Mindre välfungerande primärvård

Önskar främst ett mer fokuserat och tillgängligt läkarstöd genom mobila arbetssätt för att kunna arbeta personcentrerat och effektivt

Behov av
- **Ett mindre antal och fokuserade hemsjukvårdsläkare**
- **Mer likriktade arbetssätt som förbättrar möjligheterna att bedriva hälso- och sjukvård i hemmet**

- Vilket kan innebära två olika angreppssätt inom mobila samverkanssystemet

Utifrån ny lägesbild från arbetsgrupperna:
Reviderad inriktning utifrån olika behov
Kranskommunerna och storstadskommunen

Bedömning av Governo

- I **praktiken två mobila team** men som verkar inom samma sömlösa lednings- och samverkanssystem (och ska kunna agera i samhandling mot patient)
- Underlättar mer för att engagera sjukhuskopplade specialistkompetenser
- Bättre anpassning till olika behov för såväl patienter som olika hemsjukvårdsutförare inom länsdelen
- Skapar ett mer komplett mobilt system för en ny gemensam hälso- och sjukvård i hemmet

Uppskattning av behovsgruppernas storlek i länsdelen utifrån nationella nyckeltal

Antagandet om antal individer per segment bygger på relativa nyckeltal där behovsgrupperna går in i varandra.
Detta medför en skattning med begränsad precision.

Källor:
* Mest sjuka äldre, Stiftelsen Äldrecentrum
** Periodvis sviktande, The Canadian Study of Health and Aging, Gunnar Akner
*** Riskgrupper/sköra äldre, Gunnar Akner

Uppskattning av antal individer som har **behov** av insatser från ett mobilt team för **hälso- och sjukvård i hemmet**

1 561 individer i länsdelen

= totalt 3 123 individer i länsdelen

1 561 individer i länsdelen

Erfarenheter pekar på att omkring **hälften av individerna inom ”periodvis sviktande”** utgör **målgrupp** för insatser från ett **mobilt team för hälso- och sjukvård i hemmet**

Källor:
* Mest sjuka äldre, Stiftelsen Äldrecentrum
** Periodvis sviktande, The Canadian Study of Health and Aging, Gunnar Akner
*** Riskgrupper/sköra äldre, Gunnar Akner

Uppskattning av antal individer som har behov av insatser från ett mobilt team för **hälso- och sjukvård i hemmet** per kommun

NORDMALING

204 individer

BJURHOLM

70 individer

VINDELN

156 individer

ROBERTSFORS

187 individer

VÄNNÄS

195 individer

UMEÅ

2 311 individer

Uppskattning av antal individer som har **behov** av en **fast vårdkontakt**

1 561 individer i länsdelen

= totalt 4 684 individer i länsdelen

3 123 individer i länsdelen

”Riskgrupper” är en bred och varierande grupp vilket gör uppskattningar osäkra.
I ett första steg kan det därför var bra att **fokusera på ”periodvis sviktande” som inte har hemsjukvårdsinsatser.**

Källor:
* Mest sjuka äldre, Stiftelsen Äldrecentrum
** Periodvis sviktande, The Canadian Study of Health and Aging, Gunnar Akner
*** Riskgrupper/sköra äldre, Gunnar Akner

Uppskattning av antal individer som har **behov** av en **fast vårdkontakt** per kommun

NORDMALING

306 individer

BJURHOLM

105 individer

VINDELN

235 individer

ROBERTSFORS

281 individer

VÄNNÄS

292 individer

UMEÅ

3 466 individer

Kort sammanfattning lägesbild från arbetsgrupperna:
- Arbetsgruppen Gemensam ledning

LEDNINGSGRUPP MED MANDAT
Systemrepresentativ och exekutiv ledningsgrupp

Governos bedömning:

- **Innebär förmodligen ett mer komplicerat förberedelsearbete – men som bör löna sig senare**
- **Skapar bättre möjligheter för lednings- och utvecklingskraft över hela hälso- och sjukvårdssystemet**
- **Viktig tillgång för att få större nytta av ett följeutvärderingsarbete inom piloten**

Samlad bedömning av Governo

- En ledningsgrupp med mandat över hela hälso- och sjukvårdssystemet bidrar till mer utvecklingskraft och för att hålla tidsplanen för initiativet

Mobilt samverkanssystem i Umeå länsdel
Tidplan för 2023

FÖRSLAG

MARS | APRIL | MAJ | JUNI

SÄTTA GRUNDERNA

ARBETSGRUPP 1

MÅLGRUPPER & BEHOV

- Förtydliga målgruppers bestämning och antal

BEMANNING & KAPACITET

- Dimensionering i kapacitet och bemanning inom länsdelen

ARBETSGRUPP 2

GEMENSAM LEDNING

- Ledningsrepresentation/struktur och ledningssystem

Uppstart arbetsgrupper 16/3

Avstämning ”stora arbetsgruppen” 26/4

Avstämning styrgrupp 11/5
Beslut grunderna?

Avstämning styrgrupp 8/6
Beslut lansering?

MÅNATLIG RAPPORTERING PROJEKTMEDLEMMAR, STYRGRUPP OCH ÖVRIGA INTRESSENTER

KOMMUNIKATION OCH ÅTERKOPPLING

Målsättningar och effekter

Målsättningar

De effekter vi vill se av detta uttrycks genom de styrande principerna vi hela tiden återkommer till:

- Personcentrering
- Kontinuitet
- Äkta teamsamverkan
- Effektivitet

Undvikbar sjukhusvård --- > färre sjukhusinläggningar för målgrupperna (*80-90%)*

Ändrade arbetssätt utifrån fallstudien → effektivisering av gemensamma resurser & ***mer jämlikt vårderbjudande***

Uppskattning av antal individer som har behov av insatser från ett mobilt team för **hälso- och sjukvård i hemmet** per kommun

NORDMALING

204 indiv

BJURHOLM

VINDELN

156 individer

PILOTER

ROBERTSFORS

187 individer

195 individer

UMEÅ

2 311 individer

Färdplan Nära vård i samverkan

Tillsammans för västerbottningen!

Vad är Färdplan Nära vård

- Ett strategidokument som ska visa **vägen fram** och beskriva den förflyttning som behövs för en nära vård i Västerbotten

- **Syftet** är förbättrade förutsättningar till god hälsa för västerbottningen

- **Målgruppen** är primärt beslutsfattare och styrning/ledning

- Är utformad på en övergripande nivå och behöver i nästa steg kompletteras med mer konkreta handlingsplaner.

Nära vård 2030

Hälsa, vård och omsorg – med dig, nära dig

Ett samarbete mellan kommunerna i Västerbotten och Region Västerbotten

Sammanfattning

Alltfler exempel på regelbunden samverkan lokalt där patientens sammantagna behov är i fokus

Hållbar förändring och implementering kräver processtöd – exempelvis HLT, SVU

Utveckling av nytänkande ledning och styrning en länsfråga

Kulturförändring kräver uthållighet

Aktuellt och angeläget

Färdplan Nära vård 2030
för beslut i RF

Sammanhållen plan och fasta vårdkontakter - patientkontrakt

Gemensam primärvårdsplan?

Utveckling av ramverk för uppföljning av den nära vården

Fortsatt implementering av nytänkande ledning och styrning